

Για παράδειγμα:

- Στο Γλωσσικό Μάθημα

Παράγουν γραπτό λόγο μέσα από κείμενα (Σκέφτομαι και Γράφω) με τα εξής θέματα:

- «Μια βόλτα στην Τρίπολη το Πάσχα- τι είδα, τι άκουσα, τι έμαθα»
- «Γράφω ένα ρεπορτάζ για την Τρίπολη»

- Στα Μαθηματικά

Μέσα από συγκεκριμένα φύλλα εργασίας οι μαθητές αξιοποιούν τις γνώσεις τους στα μαθηματικά σχετικά με την έννοια του **ποσοστού**. Ποσοστοποιούν τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου τους με **πολλαπλασιασμό**, τη μέθοδο της **αναγωγής στη μονάδα** και με τη μέθοδο της **αναλογίας**.

Κατασκεύασαν ραβδογράμματα και ιστογράμματα ή πίτες για να περιγράψουν τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου τους.

- Στην Ιστορία

«Φύλλα εργασίας» όπου οι μαθητές καταγράφουν τις γνώσεις τους σχετικά με τα πιο βασικά σημεία της ιστορίας της Τρίπολης (**Άλωση της Τριπολιτσάς**)

- Στη Γεωγραφία

Διαγωνισμός Γνώσεων, σχετικά με τη γεωγραφία του Νομού Αρκαδίας, το έδαφος, τα δημοτικά διαμερίσματα και το κλίμα της Τρίπολης με απώτερο σκοπό την εξάσκηση των γνώσεών τους πάνω σε θέματα Γεωγραφίας.

- Μουσική

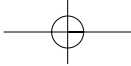
Οι μαθητές με τη βοήθεια της δασκάλας της Χορωδίας του Δημοτικού Σχολείου Βυτίνας τραγούδησαν και έπαιξαν (ακορντεόν, κλαρίνο και τουμπερλέκι) Παραδοσιακά τραγούδια της Τρίπολης και της Αρκαδίας και πρόκειται να ηχογραφήσουν τα τραγούδια αυτά σε στούντιο της Τρίπολης με σκοπό να προκύψει ένα CD με τη δική τους φωνή.

Πηγές αναζήτησης πληροφοριών:

Δικτυακοί τόποι στο διαδίκτυο

Δημοτική Βιβλιοθήκη της Βυτίνας

Ένθετα ιστορικά του Τύπου

ΘΕΜΑ: «Το παραμύθι»
3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Μυλωνά Αθηνά
Τάξη Α΄

Εισαγωγή - Επιλογή θέματος

Πριν ξεκινήσουμε το σχέδιο εργασίας και τις δραστηριότητες του προγράμματος, κρίθηκε σκόπιμο να γίνει μια ενημέρωση των μαθητών σχετικά με το πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης, και πιο συγκεκριμένα τι ακριβώς είναι η Ευέλικτη Ζώνη, γιατί γίνεται, ποιες διαδικασίες θα ακολουθηθούν κτλ. Στη συνέχεια συζητήσαμε με τα παιδιά για το θέμα που θα επεξεργαστούμε, τις δραστηριότητες, καθώς και τα χρονικά περιθώρια που έχουμε.

Επιλέξαμε να ασχοληθούμε με το παραμύθι γιατί τα παιδιά είναι εξοικειωμένα μ' αυτό από την προσχολική ηλικία και γίνεται πιο προσιτό στα παιδιά της Α΄ τάξης που μαθαίνουν να διαβάζουν.

Γενικοί στόχοι

Να μπορούν τα παιδιά να είναι καλοί ομιλητές: να εκφράζουν τη γνώμη τους και να τη διατυπώνουν σωστά, να προσαρμόζουν δηλαδή το λόγο τους στις ανάγκες του ακροατηρίου, καθώς και καλοί ακροατές: να έχουν την υπομονή να ακούνε τη γνώμη του άλλου και να σκέφτονται πάνω σ' αυτή.

Ειδικότεροι στόχοι

Να γνωρίσουν τα παιδιά την ιστορία των παραμυθιών.

Να έρθουν σε επαφή με παραμύθια άλλων χωρών.

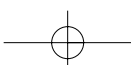
Να ακούσουν ή να διαβάσουν παραδοσιακά παραμύθια και παραμύθια παλαιότερων συγγραφέων, καθώς και σύγχρονα παραμύθια και να κάνουν σύγκριση, όσον αφορά τη θεματολογία και τον τρόπο γραφής.

Να γνωρίσουν κάποιες τεχνικές με τις οποίες μπορεί να φτιάξουμε ένα παραμύθι.

Να δοκιμάσουν τα παιδιά να γράψουν το δικό τους παραμύθι.

Χρονική διάρκεια

Η επεξεργασία του θέματος ξεκίνησε τον Οκτώβριο και τελείωσε το Δεκέμβριο.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1η Φάση:

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε δυο ομάδες εργασίας.

Οι μαθητές της πρώτης ομάδας (Αλεξανδράκη Έλενα, Δημόπουλος Γιώργος, Δρούκας Νίκος, Ηλιόπουλος Γιάννης, Καμπάση Κριστιάν, Μίτσι Πέτρος, Πασομένος Αναστάσης, Πουλοπούλου Ελευθερία) έφεραν παραμύθια από τα σπίτια τους, από διηγήσεις γιαγιάδων, παππούδων κτλ.

Οι μαθητές της δεύτερης ομάδας (Βαρόλκωστα Ηρώ, Γιαννακούλια Μαρία, Γκικνούρι Τζουλιάνο, Δάρρας Μιχάλης, Κόλια Γετμίρ, Παπασταθόπουλος Κώστας, Σβώλος Θανάσης, Τσατσουλής Χριστόφορος) επισκέφτηκαν τη Σχολική Βιβλιοθήκη του Λυκείου και διάλεξαν παραμύθια, τα οποία θα επεξεργαζόμαστε.

2η Φάση:

Έγινε στην τάξη αναδρομή στην ιστορία των παραμυθιών και στην εξέλιξή τους από τα παλιά χρόνια μέχρι σήμερα.

Διαβάστηκαν παραμύθια τόσο από την Ελλάδα, όσο και από τις άλλες χώρες.

Διαβάστηκαν λαϊκά παραμύθια, καθώς και παραμύθια σύγχρονων συγγραφέων και έγινε συζήτηση με τα παιδιά για τις ομοιότητες και τις διαφορές που παρουσιάζονται στα θέματα, στον τρόπο γραφής κτλ.

3η Φάση:

Προγραμματίσαμε επίσκεψη στο Σχολείο μας της συγγραφέα παιδικών παραμυθιών, ειδικευμένης στη διήγηση και παρουσίαση παιδικών παραμυθιών με εποπτικά μέσα, κας Λίνας Κοντοπούλου. Η συγγραφέας παρουσίασε το παραμύθι «Ο δράκος που έτρωγε χρώματα». Κατά την παρουσίαση χρησιμοποιήθηκαν διάφορες τεχνικές δραματοποίησης, στις οποίες συμμετείχαν και οι μαθητές. Στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκε η τεχνική του Τζ. Ροντάρι «Τράπουλα του Προπ» και μαζί με τα παιδιά έφτιαξε ένα αυτοσχέδιο παραμύθι.

Με βάση το βιβλίο «Γραμματική της Φαντασίας» του Τζ. Ροντάρι, δοκιμάσαμε κάποιες τεχνικές που με τη μορφή παιχνιδιού βοηθούν τα παιδιά να γράψουν μικρές, φανταστικές ιστορίες, υποθετικές προτάσεις κτλ.

4η Φάση:

Όλοι μαζί οι μαθητές, με βάση την τεχνική του Ροντάρι που λέγεται «Παραμυθοσαλάτα» (επιλογή ηρώων από διάφορα παραμύθια και εμπλοκή όλων αυτών σε μια φανταστική ιστορία, έφτιαξαν το δικό τους παραμύθι:

«Η Πεντάμορφη και ο Ντόναλντ»

Μια φορά κι έναν καιρό, ένα ηλιόλουστο πρωινό, ο Ντόναλντ κατέβηκε στο ποτάμι για να ψαρέψει μαζί με τα ανιψάκια του. Εκεί συνάντησε μια πολύ όμορφη κοπέλα, με γαλάζια μάτια, μακριά καστανά μαλλιά που φορούσε ένα μακρύ μωβ φουστάνι.

- Ποια είσαι εσύ; Και τι γυρεύεις στο ποτάμι; Είπε ο Ντόναλντ.
- Είμαι η Πεντάμορφη. Ήρθα για να δω το δάσος και να μαζέψω λουλούδια.
- Θα ήθελες να ψαρέψουμε μαζί; Μπορούμε να πάμε και μια βόλτα με τη βάρκα!
- Ναι, απάντησε η Πεντάμορφη. Θα ήταν ωραία να πάμε στην απέναντι όχθη με τη βάρκα!

Έτσι, η Πεντάμορφη, ο Ντόναλντ και τα ανιψάκια μπήκαν στη βάρκα, και κά-
νοντας κουπί, σε λίγη ώρα είχαν φτάσει στην άλλη μεριά του ποταμού. Εκεί συ-
νάντησαν το Γουίνι και το Μολυβένιο Στρατιώτη που κάνανε πικ νικ κάτω από
τον ίσκιο ενός μεγάλου δέντρου.

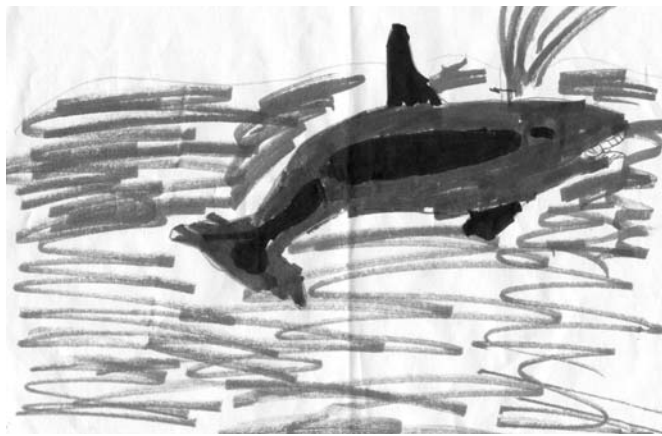
- Τι κάνετε εσείς εδώ; ρώτησε ο Γουίνι.
- Μαζεύουμε λουλούδια και ψάχνουμε κανένα καλό μέρος για να ψαρέψουμε.
Έχετε καμιά ιδέα; είπε ο Ντόναλντ.
- Γιατί δεν κάθεστε να φάμε όλοι μαζί, είπε ο Μολυβένιος στρατιώτης, κι ύστε-
ρα βλέπουμε.
- Καλή σκέψη, φώναξε ο Ντόναλντ που όλο πεινούσε και άρχισαν όλοι να τρώ-
νε. Αφού φάγανε, όλοι μαζί σηκώθηκαν να πάνε μια βόλτα στο δάσος.

Καθώς περπατούσαν όμως έπεσαν σε μια παγίδα που είχαν στήσει οι πειρατές.
Κι έτσι βρέθηκαν σε μια μεγάλη βαθιά τρύπα. Μετά από λίγο, ήρθαν οι πειρατές,
κι όταν τους είδαν άρχισαν να γελούν δυνατά! Τους έπιασαν αιχμάλωτους και
τους έδεσαν στο κατάστρωμα του πλοίου τους. Ο Ντόναλντ και η παρέα του προ-
σπαθούσαν να λυθούν, τα σχοινιά όμως ήταν πολύ σφιχτά δεμένα, κι έτσι δεν
μπόρεσαν να τα καταφέρουν.

Όμως, μια καλή τους φίλη, που πετούσε εκεί ψηλά, η κουκουβάγια είδε τους φυλακισμένους. Όταν νύχτωσε και όλοι οι πειρατές πήγαν για ύπνο, φώναξε τα ποντίκια που ροκάνισαν τα σχοινιά και έλυσαν τον Ντόναλντ και τους φίλους του. Στη συνέχεια, η κουκουβάγια έστειλε σήμα στις θαλάσσιες χελώνες και τα δελφίνια να έρθουν γρήγορα γύρω από το καράβι. Ο Ντόναλντ, η Πεντάμορφη, τα ανιψάκια, ο Γουίνι, ο Μολυβένιος Στρατιώτης ανέβηκαν ο καθένας σε ένα δελφίνι ή μια χελώνα και ξεκίνησαν να πάνε πίσω στη στεριά, ενώ η κουκουβάγια τους φώναζε να βιαστούν γιατί από στιγμή σε στιγμή θα ξυπνούσαν οι πειρατές.

Και πράγματι, λίγο μετά που φύγαν οι φίλοι μας, οι πειρατές ξύπνησαν, κατάλαβαν ότι οι αιχμάλωτοι είχαν δραπετεύσει κι άρχισαν να τους κυνηγούν. Καθώς όμως ήταν αγουροξυπνημένοι, δεν έβλεπαν και πολύ καλά, έτσι καθώς πήγαν να στρίψουν καρφώθηκαν πάνω στα βράχια. Το καράβι τους βούλιαξε και οι πειρατές έπεσαν στη θάλασσα κι έμειναν να κοιτάζουν τον Ντόναλντ και τους φίλους του που τους χαιρετούσαν από την ακτή...

5η Φάση:

Αφού ολοκληρώθηκε το παραμύθι και το διαβάσαμε με τους μαθητές, σκεφτήκαμε ότι θα ήταν ιδιαίτερα ψυχαγωγικό και εποικοδομητικό για τα παιδιά να γίνει δραματοποίηση της ιστορίας που φτιάξαμε. Έτσι λοιπόν δημιουργήσαμε το δικό μας θίασο: τρία παιδιά έγιναν αφηγητές και οι υπόλοιποι μοιράστηκαν τους ρόλους. Για σκηνικά χρησιμοποιήθηκαν χρωματιστά υφάσματα, ζωγραφιές σε μεγάλα χαρτόνια, κατασκευές από χαρτόνι και ξύλο, καθώς και άλλα υλικά που έφεραν τα παιδιά από το σπίτι τους.

ΘΕΜΑ: «Σιτάρι - αλεύρι - ψωμί»**ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ****Εκπαιδευτικοί υλοποίησης:** Δασκαλάκη Ιωάννα, Κώρου Κωνσταντίνα,

Πιπή Ευδοκία, Μπέου Μαρία

Τάξη Γ'**Διάρκεια:** Μέσα Δεκεμβρίου - τέλος Μαΐου 2004.**Βασικοί διδακτικοί στόχοι**

Να γνωρίσουν τα παιδιά το ψωμί, να καταλάβουν τη σημασία του ως βασικό είδος διατροφής, να γνωρίσουν την καλλιέργεια του σιταριού και να καταγράψουν έθιμα, παραδόσεις και θρησκευτικές εκδηλώσεις που σχετίζονται με το σιτάρι - αλεύρι - ψωμί.

Ανάλυση έργου

Τα παιδιά έγραψαν στο μπλοκάκι έρευνας όλες τις λέξεις που τους θύμιζαν ψωμί, αφού ανέτρεξαν σε εγκυκλοπαίδειες, λεξικά και Η/Υ. Ύστερα, με τη βοήθειά μας, έγινε κατάταξη των λέξεων με κοινά χαρακτηριστικά. Δημιουργήθηκαν τρεις ομάδες.

Η Ομάδα Α ασχολήθηκε με το φυτό (σιτάρι) και την καλλιέργειά του.

Η Ομάδα Β ασχολήθηκε με τους αλευρόμυλους (νερόμυλοι, ανεμόμυλοι, κυλινδρόμυλοι), τα είδη των αλευριών και τη χρήση τους στην Ελληνική κουζίνα.

Η Ομάδα Γ ασχολήθηκε με το προϊόν (ψωμί) και μελέτησε τη διαδικασία παρασκευής του σε φούρνους παραδοσιακούς και σύγχρονους.

Δραστηριότητες για την επίτευξη των στόχων

- **Α Ομάδα:** τα παιδιά φύτεψαν σπόρους σιταριού και παρακολουθήσαμε την ανάπτυξή του. Επισκεφτήκαμε χωράφια της περιοχής μας που ήταν σπαρμένα με σιτάρι και υιοθετήσαμε ένα χωράφι στο οποίο παρακολουθήσαμε τις φάσεις ανάπτυξής του.
- **Β Ομάδα:** Τα παιδιά συγκέντρωσαν φωτογραφικό υλικό από διάφορους μύλους της χώρας μας. Παρουσίασαν στους συμμαθητές τους τον τρόπο λειτουργίας του καθενός από αυτούς και προγραμματίστηκε επίσκεψη σε μύλο της περιοχής μας. Επισκεφθήκαμε σούπερ μάρκετ και καταγράψαμε τα είδη αλευριών. Η έρευνα ολοκληρώθηκε στο σπίτι και στην τάξη με την καταγραφή των προϊόντων που περιέχουν αλεύρι.
- **Γ Ομάδα:** Καλέσαμε έμπειρες νοικοκυρές, ζυμώσαμε ψωμί και το ψήσαμε σε παραδοσιακούς και σύγχρονους φούρνους και το φάγαμε. Καθιερώσαμε εβδομάδα ψωμιού. Δοκιμάσαμε δηλαδή ψωμιά με ελιές (ελιόψωμο), τυρί (τυρόψωμο)

μο), σταφίδες (σταφιδόψωμο),καρυδι (καρυδόψωμο), παξιμάδια. Τα παιδιά έφεραν από τα σπίτια τους είδη ψωμιών άσπρο, μαύρο, σταρένιο, με προζύμι και χωριάτικο. Παρασκευάσαμε στην τάξη μαζί με τα παιδάκια με την ευκαιρία της γιορτής του Πάσχα «λαζαράκια», τα ψήσαμε σε φούρνο της γειτονιάς και τα φάγαμε (φωτογραφικό υλικό).

• Όλες οι ομάδες

1. Επεξεργαστήκαμε τις πληροφορίες που συλλέξαμε και κατασκευάσαμε κολάζ, βρήκαμε παροιμίες, αινίγματα, ποιήματα σχετικά με το σιτάρι, αλεύρι, ψωμί.
2. Επισκεφθήκαμε το ΚΑΠΗ της περιοχής μας και καταγράψαμε από τα στόματα των παππούδων και γιαγιάδων ήθη έθιμα και παραδόσεις της πατρίδας μας που σχετίζονταν με το θέμα μας.
3. Συγκεντρώσαμε παραδοσιακές συνταγές από το χωριό μας και όλη την Ελλάδα.
4. Κάναμε συγγραφή ενός παραμυθιού με ήρωα τον «Ψωμένιο» που διηγείται τις περιπέτειές του. Το παραμύθι είναι στη διαδικασία έκδοσης.
5. Παρακολούθησαμε το θεατρικό έργο «Αυτός ο Μεγάλος μικρός Σίτος Σιταράκις» στο θέατρο Αθηναΐς και αφού πήραμε την άδεια του συγγραφέα ετοιμαζόμαστε να το παρουσιάσουμε στο τέλος της χρονιάς. Την ίδια ημέρα που θα παρουσιαστεί το θεατρικό έργο θα κάνουμε και έκθεση ζωγραφικής με έργα των παιδιών καθώς επίσης και μπουφέ με πίττες, είδη ψωμιών, κουλουράκια, γλυκίσματα.

**ΘΕΜΑ: «Γνωριμία με την τοπική ιστορία, τη μυθολογία
και τη λαϊκή παράδοση της περιοχής μας»
6/ΘΕΣΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ**

Ανάπτυξη Προγράμματος «Ευέλικτης Ζώνης» με το σύστημα της «Βιωματικής Επικοινωνιακής Διδασκαλίας»

Στο 6/θέσιο Δημοτικό Σχολείο Αρχαίας Κορίνθου εφαρμόζουμε προγράμματα «Ευέλικτης Ζώνης» σε όλες τις τάξεις. Οι διατιθέμενες ώρες στις τάξεις Ε' και Στ', των οποίων οι μαθητές θα μπορούσαν να αναπτύξουν με μεγαλύτερη επιτυχία τις μεθόδους της διαθεματικής προσέγγισης των γνωστικών αντικειμένων, είναι ελάχιστες, μία μόνο ώρα την εβδομάδα. Η δεύτερη διατιθέμενη ώρα καλύπτεται από την «Ολυμπιακή Παιδεία». Στις μικρότερες τάξεις το πρόγραμμα λειτουργεί πιο άνετα. Πάντως σε όλες τις τάξεις, χάρη στις φιλότιμες προσπάθειες των δασκάλων τους, έχουμε πολύ καλά αποτελέσματα.

Για τη φετινή σχολική χρονιά αποφασίστηκε από το Σύλλογο Διδασκόντων, να τεθεί ως κεντρικός κορμός των σχετικών δραστηριοτήτων σε όλη τη διάρκεια του διδακτικού έτους η «Γνωριμία με την τοπική ιστορία, τη μυθολογία και τη λαϊκή παράδοση της περιοχής μας». Παράλληλα όμως εντάσσονται και θέματα που επιβάλλει η επικαιρότητα.

Στα προγράμματα της Ευέλικτης Ζώνης προσπαθούμε να εμπλέξουμε κατά το δυνατό περισσότερες της μίας τάξεις, δημιουργώντας κοινές εργασίες, κοινές δραστηριότητες, κατασκευή γιγαντοβιβλίων-άλμπουμ ή κοινές παρουσιάσεις μετά από την επεξεργασία και ολοκλήρωση των θεμάτων κατά τάξεις.

Κατά την εφαρμογή των περισσότερων προγραμμάτων προσπαθούμε να ακολουθήσουμε τις αρχές της «Βιωματικής Επικοινωνιακής Διδασκαλίας». Επιδιώξη μας είναι η εμπλοκή όλων των μαθητών στις δραστηριότητες, η προγραμματισμένη εργασία, η αυτενέργεια, η ανακαλυπτική μέθοδος της γνώσης, η αναζήτηση και χρήση πηγών, η επικοινωνιακή διαδικασία, το άνοιγμα του σχολείου στην ευρύτερη κοινωνία κλπ.

Αντιπροσωπευτικά και μόνο παρουσιάζουμε αναλυτικότερα πώς εφαρμόστηκε η «Βιωματική Επικοινωνιακή Διδασκαλία» στην επεξεργασία του θέματος: «Γνωριμία με την τοπική μας Ιστορία και Μυθολογία - Κορινθιακοί μύθοι, ήρωες και σύμβολα».

Τάξεις που επεξεργάστηκαν παράλληλα το ίδιο θέμα: Β', Γ', Δ'.

Δάσκαλοι υπεύθυνοι των τάξεων: Λάμπρος Ψωμάς (Β'), Μαρία Σούκουλη (Γ'), Φωτεινή Ρέλλια (Δ').

Διδακτικές ώρες που απαιτήθηκαν: Από 16 ώρες στις τάξεις Β΄ και Γ΄ και 12 ώρες στην Γ΄ τάξη. Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε σε τέσσερις εβδομάδες, κατά το μήνα Νοέμβριο του 2003.

Φάσεις επιλογής, καθορισμού και υλοποίησης του θέματος:

1η Φάση:

Επιλογή του θέματος

Οι μαθητές γνώριζαν ότι κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς θα ασχοληθούν στην «Ευέλικτη Ζώνη» με θέματα που σχετίζονται γενικότερα με την ιδιαίτερη πατρίδα τους, την Αρχαία Κόρινθο, με την ιστορία, τους μύθους, τη λαϊκή παράδοση, τα έθιμα κλπ. Το συγκεκριμένο θέμα αποφασίστηκε με ελεύθερη συζήτηση σε κοινή συνάντηση των μαθητών των τριών τάξεων και των δασκάλων τους. Προτάθηκαν διάφορα επιμέρους θέματα και αποφασίστηκε δημοκρατικά να επικεντρωθεί το ενδιαφέρον της έρευνας κατά το μήνα Νοέμβριο 2003 στη μυθική και κλασική αρχαιότητα και ιδιαίτερα στις ενότητες: *Τοπική Μυθολογία, Τοπική Ιστορία, Τοπικοί Ήρωες, Τοπικά Σύμβολα*

2η Φάση:

Πρώτη σκιαγράφηση του θέματος

Η κάθε τάξη χωριστά πλέον εργάστηκε διερευνώντας την υπάρχουσα γνώση. Διαπιστώθηκε ότι ελάχιστα γνώριζαν οι μαθητές για την τοπική ιστορία και μυθολογία της Κορίνθου. Στα αντίστοιχα μαθήματα δεν υπάρχουν ενότητες ξεχωριστές για την ιδιαίτερη πατρίδα τους. Κάποιοι μίλησαν πολύ αόριστα για ονόματα όπως: Σίσυφος, Διογένης, Πήγασος κλπ. Το βέβαιο ήταν για όλους πως η Αρχαία Κόρινθος έχει μεγάλη ιστορία και κατά την αρχαιότητα υπήρξε πολύ σημαντική πόλη. Τα μνημεία γύρω στο Σχολείο, ο ναός του Απόλλωνα, ο Ακροκόρινθος, τα ερείπια του αρχαίου θεάτρου κ.ά. δημιουργούσαν τα δικά τους ερωτηματικά.

Τέθηκαν από τους μαθητές και καταγράφηκαν στον πίνακα ερωτήματα, όπως: Ποιος είναι ο δημιουργός της αρχαίας πόλης; Υπήρξαν Κορίνθιοι διάσημοι στον αρχαίο κόσμο; Ποιον θεό λάτρεψαν ως προστάτη τους οι πρόγονοί μας; Πότε χτίστηκαν τα μνημεία που βλέπουμε σήμερα; Υπάρχει τοπικός μας ήρωας; Ποιο ή ποια άραγε να ήταν τα αρχαία σύμβολα της Κορίνθου; Τι σύμβολο είχαν στα νομίσματά τους οι Κορίνθιοι; κλπ.

3η Φάση:

Καταιγισμός ιδεών

Οι μαθητές πρότειναν ιδέες για το πώς και από πού μπορούν να αντλήσουν πληροφορίες, ώστε να απαντηθούν τα αρχικά τους ερωτήματα. Κανονίστηκε με κοινή απόφαση: Να ερωτηθούν αρχαιολόγοι, που εργάζονται στην υπηρεσία αρ-

χαιοτήτων της περιοχής. Να ερευνηθούν σχετικά βιβλία και φυλλάδια με πληροφορίες προς τους ξένους επισκέπτες. Να γίνει συλλογή από σχετικές κάρτες που πωλούνται στα περίπτερα του χωριού, ώστε να εντοπιστούν τα πλέον χαρακτηριστικά σύμβολα και μνημεία. Να γίνει έρευνα στο διαδίκτυο, αν υπάρχει σελίδα για την Κόρινθο. Να ψάξουν για βιβλία τοπικής ιστορίας, αν υπάρχουν. Να προγραμματιστεί εκπαιδευτική επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο και στο μουσείο και να σημειώσουν ό,τι θα φανεί χρήσιμο. Να ρωτηθούν οι γονείς και συγγενείς, μήπως γνωρίζουν πράγματα, πηγές, βιβλία σχετικά και ό,τι άλλο ενδιαφέρον.

Οι ιδέες καταγράφηκαν στον πίνακα και στα τετράδια των μαθητών.

4η Φάση:

Συναποφασίζονται υποθέματα μελέτης και οργανώνονται ομάδες εργασίας.

Από την ανακεφαλαίωση των ερωτημάτων και των ιδεών δράσης, αποφασίστηκαν οι επιμέρους ενότητες (τα υποθέματα) ως εξής: **A)** Αρχαία Ιστορία της Κορίνθου, ιδρυτής, σημαντικοί βασιλείς και ιστορικές προσωπικότητες που έζησαν εδώ. **B)** Θεοί, μύθοι, μυθικοί ήρωες, μυθικά σύμβολα. **Γ)** Μνημεία σημαντικά, τουριστικά ενδιαφέροντα, ό,τι απόμεινε από την αρχαία δόξα.

Οι μαθητές των τάξεων Γ' και Δ' χωρίστηκαν σε τρεις αντίστοιχες ομάδες εργασίας και προγραμματίσαν τη δραστηριότητά τους. Κάθε ομάδα συνέταξε ένα απλό ερωτηματολόγιο, που θα καθοδηγούσε την ερευνητική της διαδικασία. Σε κοινή συζήτηση κανονίστηκαν οι τρόποι και οι ημέρες επικοινωνίας με πρόσωπα και η επαφή με τις πηγές.

Η Β' τάξη ακολούθησε πιο χαλαρό πρόγραμμα, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον κυρίως στην αναζήτηση των τοπικών μύθων καθώς και στη ζωγραφική αναπαράσταση ηρώων, συμβόλων και μνημείων.

5η Φάση:

Αναζήτηση - διερεύνηση πηγών πληροφόρησης

Η έρευνα ξεκίνησε με επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο και στο μουσείο της Αρχαίας Κορίνθου. Εκεί οι ομάδες είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν με αρχαιολόγους και αρχαιοφύλακες, να δουν βιβλία, κάρτες, συλλογή νομισμάτων, αγγεία και πλήθος μνημείων.

Ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους εστίαζαν την προσοχή τους σε συγκεκριμένα πράγματα. Στο αρχαίο θέατρο σημείωσαν ιδιαίτερα την πληροφορία ότι ιδρύθηκε στα χρόνια του τύραννου Περίανδρου. Κράτησαν το όνομά του να αναζητήσουν αργότερα πληροφορίες. Στο μνημείο «Κρήνη της Γλαύκης» άκουσαν για το μύθο του Ιάσονα και της Μήδειας. Στο ναό του Απόλλωνα άκουσαν για το δωρικό ρυθμό και για τη σχέση του θεού με την Κόρινθο. Μέτρησαν τους εναπομείναντες κίονες, ζωγράφισαν το ναό και μέτρησαν τους αύλακες σε κάθε κίονα. Αναζήτησαν στον αρχαιολογικό χώρο κίονες άλλων ρυθμών και στάθηκαν ιδιαίτερα

στον Κορινθιακό ρυθμό. Ζωγράρισαν κιονόκρανο κορινθιακού ρυθμού. Στη συλλογή νομισμάτων και σε αγγεία στο μουσείο παρατήρησαν τη μεγάλη συχνότητα αναπαραστάσεων του Πήγασου. Σημείωσαν το όνομα για αναζήτηση πληροφοριών. Φωτογράφησαν μνημεία, αγγεία, κιονόκρανα κλπ.

Τα παιδιά αγόρασαν βιβλία και κάρτες και άρχισαν από το ίδιο απόγευμα να τα μελετούν κατά ομάδες. Κατόπιν κατά τάξη χωριστά ασχολήθηκαν από ένα δίωρο στο εργαστήριο πληροφορικής του Σχολείου, όπου αναζήτησαν πληροφορίες στο διαδίκτυο. Με χαρά διαπίστωσαν ότι υπάρχει σελίδα με πλούσιο πληροφοριακό υλικό (www.Korinthia.gr). Τύπωσαν αρκετές σελίδες, για να τις μελετήσουν.

6η Φάση:

Αλληλοενημέρωση των ομάδων

Σε κοινή συζήτηση των μαθητών κάθε τάξης παρουσιάστηκαν τα πρώτα ευρήματα των ομάδων. Όποιος ανήκε σε άλλη ομάδα και είχε συναντήσει σημαντικές πληροφορίες, για αντικείμενο που δεν αποτελούσε θέμα της δικής του ομάδας άλλα κάποιας άλλης, το έδινε ή αποκάλυπτε την πηγή πληροφορήσής του.

Με συμφωνία όλων των μαθητών ορίστηκαν τελικά προς λεπτομερέστερη έρευνα τα εξής:

Συνοπτική ιστορία της Κορίνθου κατά τους προχριστιανικούς χρόνους:

Σχέση με τους θεούς: Αφροδίτη, Απόλλωνα, Ποσειδώνα.

Ο Δίοικος και τα δύο λιμάνια

Σίσυφος

Περίανδρος

Αρίωνας

Διογένης

Μυθολογία:

Βελερεφόντης

Πήγασος

Μήδεια και Ιάσονας

Μνημεία:

Ναός του Απόλλωνα

Αρχαίο Θέατρο

Κρήνη της Γλαύκης

Ακροκόρινθος

Κρήνη Άνω Πειρήνη

Σύμβολα της Αρχαίας Κορίνθου:

Ναός του Απόλλωνα

Ακροκόρινθος

Κορινθιακό κιονόκρανο

Πήγασος

Οι ομάδες ανέλαβαν να διερευνήσουν τα ανωτέρω υποθέματα, εμπλουτίζοντας ακόμα περισσότερο το υλικό που είχε ήδη συλλεχτεί. Η αναζήτηση πληροφοριών έγινε σε βιβλία Ελληνικής Ιστορίας, σε Μυθολογίες και σε Εγκυκλοπαίδειες.

7η Φάση:

Τελική σύνθεση της εργασίας

Έτοιμες οι ομάδες παρουσίασαν τις εργασίες τους σε κοινή συνάντηση της κάθε τάξης χωριστά. Αντιπροσωπευτικές φωτογραφίες και ζωγραφιές μαθητών με σχετικά θέματα πλαισίωσαν τα κείμενα. Με συνεργασία όλων τοποθετήθηκαν κείμενα και εικόνες σε χαρτί μεγάλου μεγέθους, ώστε να δημιουργηθεί ένα γιγαντοβιβλίο (άλμπουμ) προς παρουσίαση.

8η Φάση:

Έκθεση, Παρουσίαση, Ανακοίνωση

Σε κοινή συνάντηση των τριών τάξεων παρουσιάστηκε η εργασία κάθε τάξης. Έτσι όλοι οι εμπλεκόμενοι στην έρευνα μαθητές απόκτησαν μια ολοκληρωμένη εικόνα για την Ιστορία, τη Μυθολογία, τους Ήρωες και τα Σύμβολα της Αρχαίας Κορίνθου.

9η Φάση:

Αξιολόγηση της εργασίας των ομάδων και της συνολικής εργασίας

Η αξιολόγηση έγινε κατά την παρουσίαση στην κοινή συνάντηση των τριών τάξεων. Οι ίδιοι οι μαθητές μίλησαν και για τις αδυναμίες και τα κενά των εργασιών τους. Τελικά όμως έμειναν ικανοποιημένοι από το σύνολο της προσπάθειας, γιατί διαπίστωσαν ότι έστω και με λιγοστές πληροφορίες είναι πλέον σε θέση να γνωρίζουν πράγματα, πρόσωπα, μύθους και σύμβολα του τόπου τους.

Βιβλιογραφία

Γεωργόπουλος Αλέξανδρος - Τσαλίκη Ελισάβετ, *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 1993.

Χρυσοφίδης Κώστας, *Βιοματική Επικοινωνιακή Διδασκαλία, Η εισαγωγή της μεθόδου Project στο Σχολείο*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 1996.

Πολυθεματικό Βιβλίο Δημοτικού Σχολείου για την Ευέλικτη Ζώνη, βιβλία 1 και 2, εκδ. Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Αθήνα 2001.

Διαθεματικό Εκπαιδευτικό Υλικό για την Ευέλικτη Ζώνη, Γ, και Δ' τάξεις του Δημοτικού Σχολείου, τχ. Β', (Εικαστικά, Τοπική Ιστορία, Φυσική Αγωγή, Αγωγή Υγείας), εκδ. Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Αθήνα 2001.

Οδηγός για την εφαρμογή της Ευέλικτης Ζώνης, Βιβλίο για το Δάσκαλο, εκδ. Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Αθήνα 2002.

Περ. Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, (ειδικό αφιέρωμα στην Ευέλικτη Ζώνη) τχ. 6, εκδ. Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Αθήνα 2002.

Περ. Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, (ειδικό αφιέρωμα στη Διαθεματικότητα) τχ. 7, εκδ. Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Αθήνα 2002.

ΘΕΜΑ: «Η μεταμόρφωση της Τέχνης»**ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΕΡΒΕΝΩΝ ΑΣΤΡΟΥΣ****Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Γκρινιάρη Αικατερίνη, Διαμαντή Ειρήνη****Τάξη Γ'**

Το σχέδιο εργασίας «Η μεταμόρφωση της Τέχνης» αναπτύχθηκε στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης για να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με ποικίλες μορφές εικαστικών έργων τέχνης.

Σκοπός του σχεδίου εργασίας:

Να γνωρίσουν οι μαθητές τις Εικαστικές Τέχνες, να εμβαθύνουν σ' αυτές και να τις απολαύσουν μέσα από ισόρροπες δραστηριότητες έρευνας και δημιουργίας έργων, αλλά και μέσα από τη γνώση και την κατανόηση του φαινομένου της τέχνης, ώστε να καλλιεργηθούν ως δημιουργοί και φιλότεχνοι θεατές.

Στόχοι:

- Να παρατηρούν, να ερευνούν, να πειραματίζονται και να αξιοποιούν τις δυνατότητες τους στο χειρισμό απλών υλικών και μέσων δημιουργώντας εικαστικά έργα.
- Να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες για να εκφράζονται καλλιτεχνικά.
- Να εξοικειωθούν με σύμβολα, μέσα και τεχνικές για να εδραιωθεί το αισθητικό τους κριτήριο.
- Να αναπτύξουν ενδιαφέροντα και ιδιαίτερες κλίσεις.

Διαθεματικότητα:

Η ενασχόληση με τη «Μεταμόρφωση της Τέχνης» στάθηκε αφορμή να εμπλακούν όλα τα διδασκόμενα μαθήματα. Δόθηκε έτσι η ευκαιρία στους μαθητές να αντιληφθούν την ενιαία ταυτότητα της γνώσης και να αποφύγουν την αποσπασματική και μονομερή διάστασή της.

Διάρκεια:

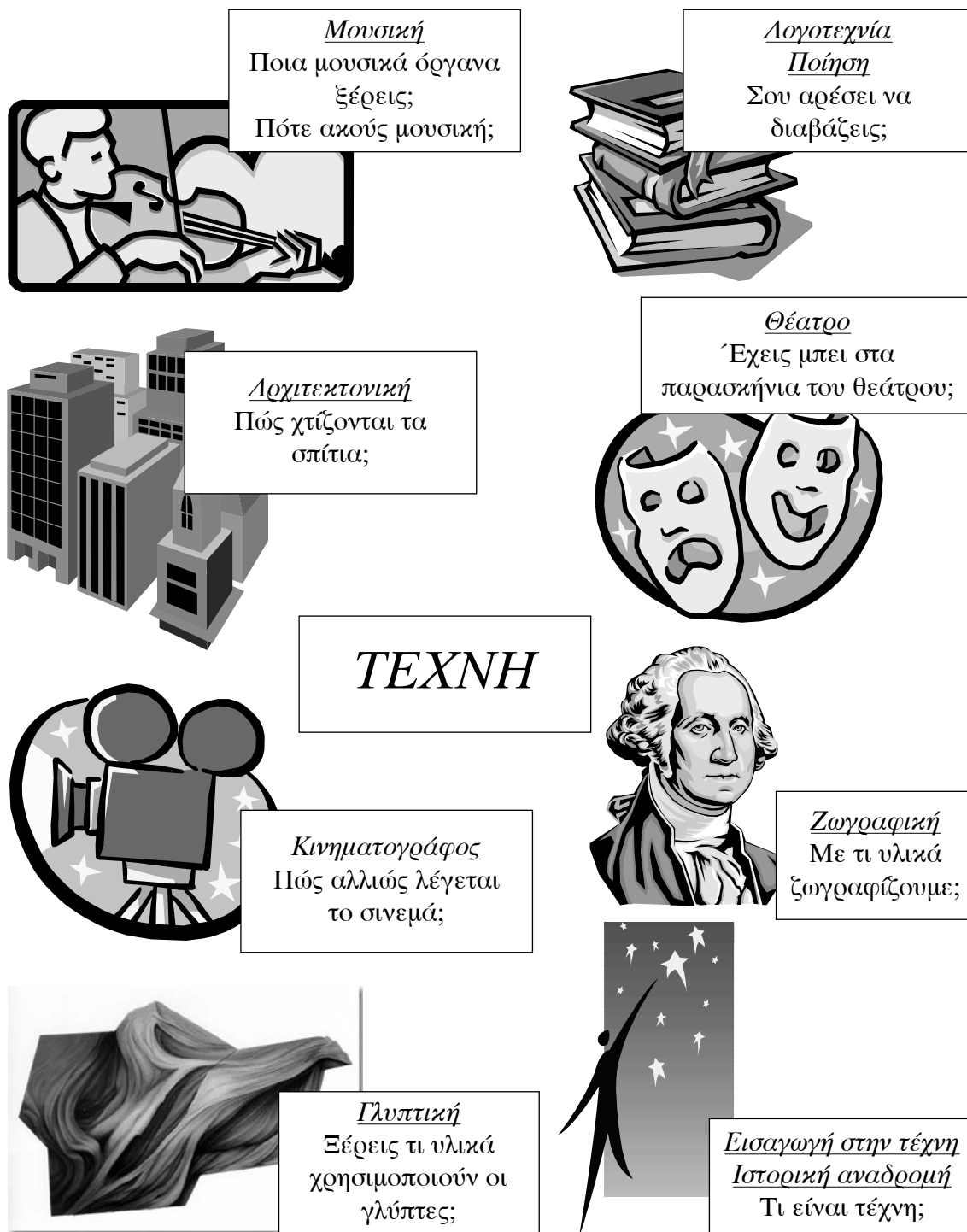
Το σχέδιο εργασίας ξεκίνησε στην αρχή της σχολικής χρονιάς και θα ολοκληρωθεί με τη λήξη του σχολικού έτους.

Χώρος εφαρμογής:

- Σχολική αίθουσα
- Νεολιθικό Μουσείο Διρού
- Ιερός Ναός Αγίας Τριάδας Γυθείου
- Αρχαία Ακρόπολη Σπάρτης
- Αρχαίο Θέατρο Σπάρτης
- Πύργος Τζανετάκη, Κρανάη

- Πινακοθήκη Γυθείου
- Αρχαίο Θέατρο Γυθείου
- Έκθεση με έργα χαρακτηριστικής του Α. Τάσσου στην Γκαλερί Γ. Χασανάκου

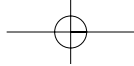
Αρχικά γράψαμε στον πίνακα τη λέξη Τέχνη και ζητήσαμε από τους μαθητές να πουν λέξεις που τους έρχονται στο νου. Ακολουθώντας τη μέθοδο της αράχνης ομαδοποιήσαμε τις ερωτήσεις και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και καταλήξαμε στη διαμόρφωση των παρακάτω θεματικών ενοτήτων:

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ
1. Εισαγωγή στην Τέχνη	Συλλογή πληροφοριών-υλικού Παρουσίαση διαφόρων τεχνοτροπιών και καλλιτεχνικών ρευμάτων	
2. Ζωγραφική	Δημιουργία: βραχογραφιών, ψηφιδωτού, τύπωμα πατάτας, έργων με την τεχνική του πουαντιγισμού	Ιστορία Θρησκευτικά Εικαστικά
3. Γλυπτική	Δημιουργία γλυπτών έργων από: πλαστελίνη, πηλό, αλουμινόχαρτο, ξύλινα μανταλάκια	Εμείς & ο Κόσμος Ιστορία Εικαστικά
4. Αρχιτεκτονική	Κατασκευή σπιτιών από άχρηστα υλικά	Μαθηματικά Εικαστικά
5. Θέατρο-Θέατρο σκιών	Δραματοποιήσεις, κατασκευή φιγούρας θεάτρου σκιών, κατασκευή κούκλας για κουκλοθέατρο	Γλώσσα Εικαστικά Ιστορία
6. Μουσική	Άκουσμα διαφόρων ειδών μουσικής, κατασκευή μουσικών οργάνων	Μουσική Εικαστικά Θρησκευτικά
7. Κινηματογράφος	Παρακολούθηση παιδικής κινηματογραφικής ταινίας	Γλώσσα
8. Λογοτεχνία-Ποίηση	Ανάγνωση λογοτεχνικών κειμένων, δημιουργία ποιημάτων, συγγραφή παραμυθιών	Γλώσσα Εικαστικά

Σημείωση: Η μία από τις τρεις ώρες της Ευέλικτης Ζώνης διατίθεται για ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων και δραστηριότητες στο Τετράδιο Λογοτεχνίας.

Υλικά:

Βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, εικόνες, χαρτόνια, ξυλομπογιές, μαρκαδόροι, τέμπερες, πατάτες, μανταλάκια, πηλός, πλαστελίνη, αλουμινόχαρτο, κουτιά, μπάλονια, φακές, ρύζι, κασέτες, βιντεοκασέτες, κάλτσες, κουμπιά, υφάσματα, κόλλες.

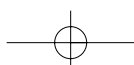
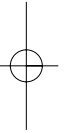
Αξιολόγηση:

Ο έλεγχος της επίτευξης του σκοπού και των στόχων του σχεδίου εργασίας θα γίνει:

- Με τη δημιουργία Φακέλου Εργασιών του κάθε μαθητή
- Με έκθεση των εργασιών των μαθητών
- Με τελική συζήτηση γύρω από τις εντυπώσεις και τα συναισθήματα που τους προκαλεί ένα έργο τέχνης.
- Με θεατρική παράσταση στο τέλος της σχολικής χρονιάς.

Βιβλιογραφία:

Αλκηστis Κοντογιάννη, (1992), Κουκλοθέατρο Σκιών, Εκδόσεις Κοντογιάννη,
Άρης Τερζόπουλος, THE ART BOOK, Τερζό - βιβλία, Ειδικές Εκδόσεις
Εικόνες της Μονής Σινά, (2001), Εκδοτική Αθηνών
Francesca Romei, (2000), Η Ιστορία της Γλυπτικής, Μοντέρνοι Καιροί
Glaudio Merlo, (2000), Η Ιστορία της Τέχνης, Μοντέρνοι Καιροί
Juliet Heslewood, (1995), Η Ιστορία της Δυτικής Γλυπτικής, Πατάκης
ΥΠΕΠΘ, (1992), Εικαστική Αγωγή, ΟΕΔΒ, ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ: «Διατροφή και υγεία»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΠΑΔΙΑΝΙΚΩΝ

Πρόλογος

Έχει διαπιστωθεί ότι κατά τις τελευταίες δεκαετίες σημειώθηκε μεγάλη αλλαγή στον τρόπο διατροφής των Ελλήνων και γενικότερα των ανθρώπων του λεγόμενου δυτικού κόσμου.

Η οικονομική άνεση σε συνδυασμό με την εμφάνιση όλο και περισσότερων βιομηχανοποιημένων τροφίμων, μάς οδήγησαν μακριά από το φυσικό τρόπο ζωής, μακριά από μια σωστά ισορροπημένη διατροφή και ταυτόχρονα δημιούργησαν προϋποθέσεις για τη μεγάλη αύξηση των χρόνιων παθήσεων.

Στις μέρες μας όλο και περισσότερο συνειδητοποιείται ο καθοριστικός ρόλος της σωστής διατροφής στη γενική κατάσταση της υγείας μας.

Οι περισσότεροι από εμάς όμως αντιμετωπίζουμε αυτή τη βασική πλευρά της ζωής μας με αμέλεια, ακόμα και με επιπολαιότητα θα έλεγα.

Το τεράστιο αυτό πρόβλημα της διατροφής δεν αφορά μόνο τους ενήλικες, αλλά κυρίως τους νέους και τα παιδιά, στις διατροφικές συνήθειες των οποίων έχουν σημειωθεί οι σημαντικότερες και πλέον δυσάρεστες αλλαγές.

Οι χρόνιες παθήσεις εξ' άλλου των ενηλίκων μπορεί να εμφανίζονται ξαφνικά, όμως όπως όλοι καταλαβαίνουμε έχουν τις ρίζες τους σε κακές διατροφικές συνήθειες που υιοθετήθηκαν από τη νεανική, ίσως και παιδική ηλικία.

Εμείς, οι εκπαιδευτικοί του Δημοτικού Σχολείου Παπαδιανικών, θεωρήσαμε χρέος μας να παροτρύνουμε τους μαθητές μας για να ασχοληθούν τώρα σ' αυτή τους την ηλικία με το θέμα της διατροφής, υλοποιώντας σχετικό πρόγραμμα με τίτλο: «Διατροφή και Υγεία», στα πλαίσια του ευρύτερου προγράμματος Ευέλικτης Ζώνης.

Επειδή πιστεύουμε ότι η ενημέρωση συμβάλλει στην πρόληψη δυσάρεστων για την υγεία καταστάσεων και σίγουρα η πρόληψη είναι προτιμότερη από τη θεραπεία, αποφασίσαμε την τύπωση του ενημερωτικού αυτού φυλλαδίου, ώστε να σας μεταφέρουμε βασικές γνώσεις που εμείς και οι μαθητές μας αναζητήσαμε και ανακαλύψαμε μέσα από έγκυρες πηγές πληροφόρησης και τις κατακτήσαμε μέσα από μια σειρά δραστηριοτήτων.

Ο Δ/ΝΤΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΤΣΑΡΟΥΧΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Κριτήρια επιλογής θέματος

- * Διαπίστωση κακών διατροφικών συνηθειών σε μεγάλο αριθμό μαθητών.

Σκοπός

- * Βελτίωση του επιπέδου υγείας και της ποιότητας ζωής των μαθητών, με την υιοθέτηση σωστών διατροφικών συνηθειών.

Στόχοι

- * Να αποκτήσουν οι μαθητές ικανότητα για συστηματική και μεθοδική προσέγγιση σημαντικών για τη ζωή θεμάτων.
- * Να αναδείξουν και να αξιοποιήσουν οι μαθητές τις όποιες δεξιότητές τους, μέσα από τη συμμετοχή τους σε καινοτόμες διαδικασίες.
- * Να καλλιεργήσουν πνεύμα συνεργασίας, μέσα από την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών.
- * Να ενημερωθούν για την τεράστια σημασία της σωστής διατροφής στην υγεία και στην ανάπτυξη του ανθρώπου.
- * Να κατανοήσουν την προέλευση των τροφών.
- * Να γνωρίσουν τις ομάδες και τα θρεπτικά συστατικά των τροφών και να συνειδητοποιήσουν την σημασία τους στη σωστή λειτουργία του οργανισμού μας.
- * Να αντιληφθούν ότι ο άνθρωπος πρέπει να καταναλώνει τροφές από όλες τις ομάδες, αλλά σε ορισμένη ποσότητα από κάθε ομάδα τροφών.
- * Να γνωρίσουν τον παραδοσιακό - μεσογειακό τρόπο διατροφής.
- * Να ερευνήσουν τη σχέση της διατροφής με τον τόπο, το χρόνο, τη θρησκεία, την οικονομία και τον πολιτισμό, μέσα από μια **διαθεματική προσέγγιση**.

Μεθοδολογία

- * Ως η πλέον κατάλληλη μέθοδος για την υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος θεωρείται η βιωματική μέθοδος, η οποία έχει μαθητοκεντρικό χαρακτήρα, κατευθύνει στην αναζήτηση νέων γνώσεων μέσα από την προσωπική εμπειρία, δίνει τη δυνατότητα για συμμετοχικές διαδικασίες και δράσεις και απελευθερώνει δεξιότητες του εμπλεκόμενου μαθητή.

Δραστηριότητες

- * Έρευνα για τις διατροφικές συνήθειες των μαθητών του σχολείου, με συμπλήρωση και επεξεργασία διαητολογίων εβδομάδας.
- * Αναζήτηση - συλλογή - καταγραφή πληροφοριών για καθένα από τα βασικά συστατικά των τροφών.
- * Αναζήτηση πληροφοριών για τη Μεσογειακή Διατροφή.
- * Αναζήτηση περισσότερων πληροφοριών για τη διατροφική αξία των τοπικών προϊόντων.
- * Συζήτηση - συνέντευξη των μαθητών με ανθρώπους του περιβάλλοντός τους οι

οποίοι πάσχουν από κάποια χρόνια πάθηση, που οφείλεται σε κακή διατροφή και που η αντιμετώπισή της απαιτεί ειδική δίαιτα.

- * Οργάνωση ομιλιών με ομιλητές ειδικούς επιστήμονες. (διαιτολόγο - γιατρό παθολόγο - ορθοπεδικό)
- * Επίσκεψη σε χώρους παραγωγής προϊόντων διατροφής. (ελαιοτριβείο -εργοστάσιο χυμοποίησης φρούτων - εργοστάσιο αλλαντικών - εργαστήριο ζυμαρικών - ζαχαροπλαστείο - αρτοποιείο)
- * Επίσκεψη σε καταστήματα πώλησης τροφίμων
- * Συλλογή παραδοσιακών (υγιεινών) συνταγών.
- * Οργάνωση ημέρας υγιεινής διατροφής κατά τη διάρκεια του προγράμματος πρωινού και ολοήμερου σχολείου.
- * Κατασκευή αφίσας με την Πυραμίδα Μεσογειακής Διατροφής
- * Δημιουργία λεξικού σχετικού με τη διατροφή.
- * Σύνταξη ερωτηματολογίου για παιχνίδι ερωταπαντήσεων από ομάδες μαθητών.
- * Κατασκευή επιτραπέζιου παιχνιδιού με κανόνες που απαιτούν γνώσεις σχετικές με την υγιεινή διατροφή.
- * Τύπωση ενημερωτικού φυλλαδίου για ενημέρωση όλων των μαθητών του σχολείου, των οικογενειών τους και των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.

Πιθανές συνεργασίες

- * Με σύλλογο γονέων των μαθητών του σχολείου μας.
- * Με διαιτολόγο -διατροφολόγο -παιδιάτρο -παθολόγο -ορθοπεδικό.
- * Με την τοπική αυτοδιοίκηση.

Αξιολόγηση προγράμματος

(Με ποιους τρόπους);

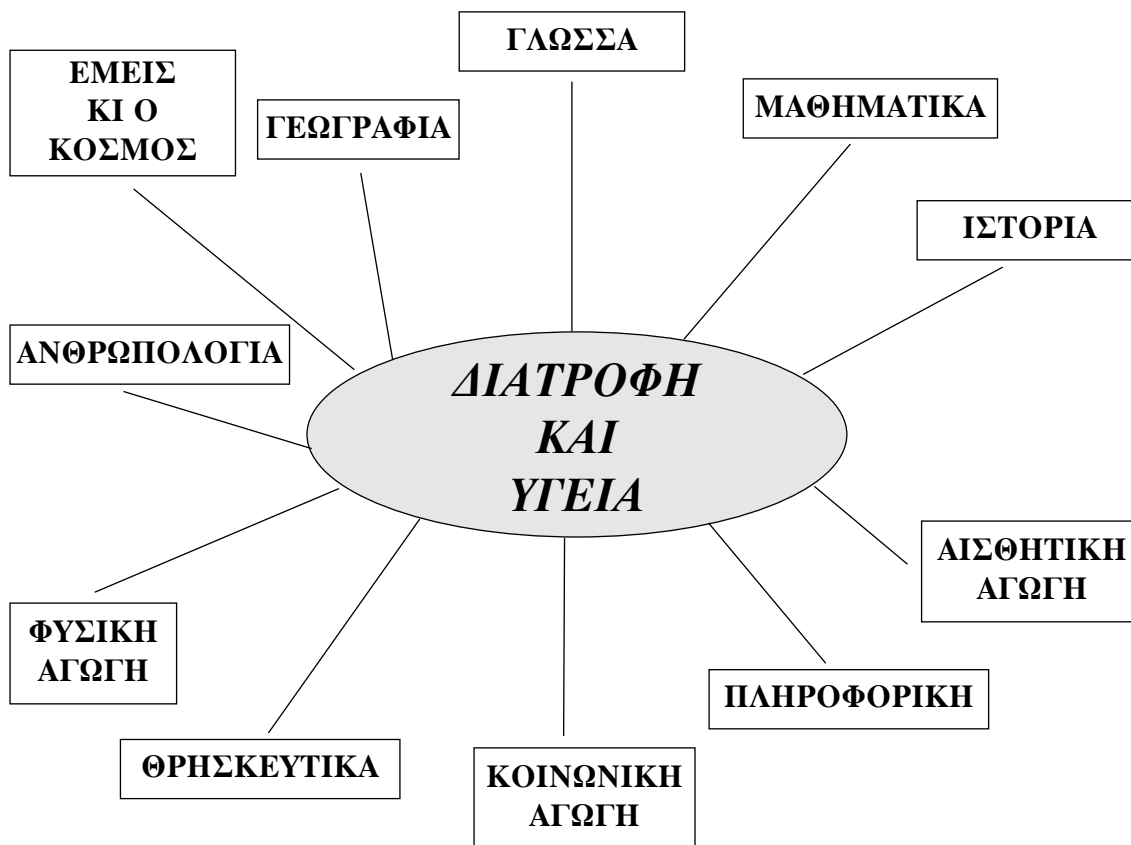
- * Με συμπλήρωση διαιτολογίου εβδομάδος για διαπίστωση του βαθμού αλλαγής των διατροφικών συνηθειών των μαθητών.
- * Με συμπλήρωση σχετικού ερωτηματολογίου.

Διάδοση αποτελεσμάτων

- * Παρουσίαση εργασιών σε μαθητές και γονείς.
- * Διανομή έντυπου ενημερωτικού υλικού στην ευρύτερη τοπική κοινωνία.

Βιωσιμότητα προγράμματος

- * Με το τέλος του προγράμματος θα τυπωθεί στον Η/Υ φυλλάδιο και θα δημιουργηθεί cd-rom, τα οποία θα περιέχουν χρήσιμες πληροφορίες, αλλά και όλες τις δραστηριότητες των μαθητών.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**Διαθεματικότητα στο πρόγραμμα «Διατροφή και υγεία»****Γλώσσα**

Α. Αναζήτηση πληροφοριών σε βιβλία, περιοδικά, φυλλάδια και παρουσίασή τους.

Β. Δημιουργία παιχνιδιών με λέξεις.

- * « Σταυρόλεξο »
- * « Κρυπτόλεξο »
- * « Ακροστιχίδα »

Γ. Δημιουργία, σχετικού με το θέμα, λεξιλογίου.

Δ. Δημιουργία γραπτών κειμένων.

- * « Νίκος ο Σοκολατάκιας »
- * « Κατερίνα η Βιταμινούλα »
- * « Ο Καραγκιόζης στο γιατρό »

Μαθηματικά

A. Δημιουργία στατιστικών πινάκων.

* Ποσοστό των μαθητών του σχολείου που:

α) καταναλώνουν καθημερινά βιομηχανοποιημένα τρόφιμα.

β) δεν παίρνουν καθημερινά πρωινό.

γ) έχουν τουλάχιστον ένα δόντι σφραγισμένο.

B. Δημιουργία και λύση προβλημάτων σχετικών με:

* Ποσοστιαία περιεκτικότητα των τροφών σε θρεπτικά συστατικά και θερμίδες.

* Προϋπολογισμό δαπανών καλλιέργειας, συγκομιδής, διακίνησης προϊόντων διατροφής.

* Κέρδος, ζημιά από την εμπορία αγαθών διατροφής.

Ιστορία

* Διατροφή πρωτόγονου ανθρώπου.

(Τροφосуλλέκτης - Κυνηγός - Καλλιεργητής)

* Ανακάλυψη της φωτιάς και οι συνέπειές της στη διατροφή του ανθρώπου.

* Μετακινήσεις αλλά και πολεμικές συγκρούσεις λαών για εξασφάλιση καλλιεργήσιμης γης.

* Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος - Κατοχή στην Ελλάδα - Θάνατοι από πείνα.

Γεωγραφία

* Οι κλιματολογικές ζώνες της γης και η σχέση τους με την αφθονία ή μη φυσικών αγαθών διατροφής.

* Η μορφολογία και η σύσταση του εδάφους ως θετικός ή αρνητικός παράγοντας στην παραγωγή φυσικών αγαθών διατροφής.

Μελέτη περιβάλλοντος (Εμείς κι ο κόσμος)

* Προέλευση, διακίνηση και εμπορία των προϊόντων διατροφής.

* Παραγωγοί - καταναλωτές.

* Τροφική αλυσίδα.

Φυσική Αγωγή

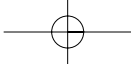
* Σωματική άσκηση και κατανάλωση θερμίδων.

* Η διατροφή των αθλητών.

Θρησκευτικά

* Η επίδραση των θρησκευτικών δοξασιών διαφόρων λαών στις διατροφικές τους συνήθειες.

* Η νηστεία και οι θετικές συνέπειές της στην υγεία μας.

Ανθρωπολογία

- * Διαδικασία πέψης και θρέψης στον ανθρώπινο οργανισμό.
- * Κυκλοφορικό σύστημα.
- * Σχέση της διατροφής με τα καρδιαγγειακά προβλήματα.
- * Παιδική παχυσαρκία. (Λιποκύτταρα)

Κοινωνική και πολιτική αγωγή

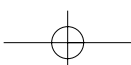
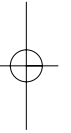
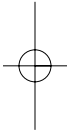
- * Οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες και η σχέση τους με τις διατροφικές συνήθειες των ανθρώπων.
- * Υποσιτισμός των ανθρώπων του τρίτου κόσμου.

Πληροφορική

- * Αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο

Αισθητική αγωγή

- * Έκθεση ζωγραφικής.
- * Κατασκευή Πυραμίδας Μεσογειακής Διατροφής με κολάζ.
- * Δραματοποίηση φανταστικής ιστορίας. (Θέατρο σκιών)

ΘΕΜΑ: «Παραδοσιακές συνταγές και επαγγέλματα του τόπου μας»**1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ****Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Δασκαλοθανάσης Δημήτριος****Τάξη Ε2****Σκοπός**

Ο σκοπός του συγκεκριμένου προγράμματος είναι από τη μια μεριά η εισαγωγή των μαθητών στο περιεχόμενο του παραδοσιακού λαϊκού πολιτισμού και από την άλλη μέσω των δραστηριοτήτων να επιτευχθεί η ανάπτυξη της παραγωγής του γραπτού λόγου.

Διδακτικοί στόχοι

1. Συνειδητοποίηση ότι πολλές από τις γνώσεις των παλαιότερων γενεών «χάνονται», ιδιαίτερα σήμερα που κυριαρχεί μια τάση ομογενοποίησης των πολιτισμικών στοιχείων.
2. Να αντιληφθούν την αξία και τη σημασία που έχουν οι παραδοσιακές συνταγές και τα παραδοσιακά επαγγέλματα ως κρίκοι της αλυσίδας του πολιτισμού και της κουλτούρας κάθε τόπου.
3. Να κατανοήσουν οι μαθητές τον υψηλό βαθμό αυτόρκειας και αυτονομίας του παραδοσιακού νοικοκυριού.
4. Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές την εθνική και τοπική τους ταυτότητα.
5. Να ευαισθητοποιηθούν συναισθηματικά με σκοπό οι γνώσεις των παλαιότερων να διατηρηθούν και να μεταδοθούν και στις επόμενες γενιές.
6. Μέσω της βιωματικής γνώσης να ανοιχτούν δρόμοι επικοινωνίας με την οικογένεια και την τοπική κοινωνία και να αναπτυχθεί προβληματισμός για τη διάσωση του συλλογικού παρελθόντος.
7. Η ένταξη στις δραστηριότητες του προγράμματος όλων των μαθητών άσχετα με τις επιδόσεις τους στα μαθήματα, το φύλο, την εθνικότητα, την κοινωνική και πολιτιστική τους προέλευση, με απώτερο στόχο το σχολείο να γίνει περισσότερο δημιουργικό και χαρούμενο με τα παιδιά όχι παθητικούς δέκτες γνώσεων, αλλά δραστήριους ερευνητές με προσωπικές εμπειρίες.
8. Η ακριβής και αποτελεσματική γραπτή επικοινωνία.
9. Η μετατροπή της προφορικής επικοινωνίας σε γραπτό λόγο.
10. Οργάνωση σκέψης.
11. Εξοικείωση με την ερευνητική διαδικασία και καλλιέργεια της ερευνητικής διάθεσης.
12. Ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης για τις συγγραφικές τους δυνατότητες.
13. Απόλαυση της διαδικασίας της σύνθεσης ενός κειμένου.

Μεθοδολογία

Η μέθοδος είναι καθαρά μαθητοκεντρική και πραγματοποιείται μέσα σε πλαίσια συλλογικής δράσης. Συνεπώς ο ρόλος του δασκάλου είναι καθοδηγητικός, συμβουλευτικός και υποστηρικτικός.

Συγκεκριμένα:

1. Η ενθουσιώδης αποδοχή από μέρους των μαθητών μέσα από συζητήσεις, για την ενασχόληση με το συγκεκριμένο θέμα, αποτέλεσε και το σημείο εκκίνησης.
2. Αποφασίστηκε η συμμετοχή όλων των μαθητών, ποιες δραστηριότητες θα γίνουν, τότε θα ολοκληρωθούν.
3. Συμφωνήθηκε οι μαθητές να εργάζονται είτε μόνοι τους, είτε σε ομάδες.

Δραστηριότητες

1. Περιγραφή του τόπου στον οποίο αναφέρεται κάθε μαθητής.
2. Λήψη χαρακτηριστικών φωτογραφιών του τόπου του.
3. Συνεντεύξεις από τους γονείς τους ή άλλους ενήλικες (παππούδες, γιαγιάδες) σχετικές με την καταγραφή των παραδοσιακών συνταγών και την καταγραφή των επαγγελμάτων.
4. Συγκέντρωση πληροφοριών και υλικού από μέρους των αλλοδαπών μαθητών από την πατρίδα τους.
5. Δημιουργία ζωγραφικών έργων με θέμα δικής τους επιλογής.
6. Επίσκεψη και παρακολούθηση κάποιου τεχνίτη την ώρα που δουλεύει ή κάποιου ανθρώπου που με βάση μια παραδοσιακή συνταγή παρασκευάζει κάποιο φαγητό ή γλυκό.
7. Επεξεργασία του υλικού που συλλέχθηκε. Ανταλλαγή των πληροφοριών για να διαπιστωθεί αν υπάρχουν αλληλοεπικαλύψεις ή αντικρουόμενες πληροφορίες ή άγνωστα στοιχεία, οπότε θα αναζητηθούν κι άλλες πληροφορίες.
Γίνεται διάλογος με τους μαθητές με σκοπό την αυτοαξιολόγηση-αυτοβελτίωσή τους.
8. Σ' αυτό το στάδιο γίνεται και γραμματικός έλεγχος (ορθογραφία, στίξη, τονισμός, γραμματική, λεξιλόγιο) και μορφολογικός (παράγραφοι, ευανάγνωστη γραφή).
9. Μετά την επανάληψη των σταδίων 7, 8 για όσες φορές κριθεί αναγκαίο από τους ίδιους τους μαθητές ακολουθεί η σύνθεση της εργασίας. Οι σελίδες συνδέονται μεταξύ τους, οι φωτογραφίες και οι ζωγραφιές παίρνουν την κατάλληλη θέση.
10. Κοινοποιούνται τα συμπεράσματα της εργασίας σε κοινή συζήτηση.

Χρονική διάρκεια του προγράμματος

Τέλος Νοεμβρίου 2003 έως αρχές Ιουνίου 2004.

Το πρόγραμμα υλοποιείται από τους μαθητές και μαθήτριες του Ε2 τμήματος του 1ου Δημοτικού Σχολείου Δυτικής Μάνης.

ΘΕΜΑ: «Ζωγραφική στον τοίχο (τοιχογραφίες)»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΒΕΡΓΑΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
Τάξη ΣΤ΄

Στόχοι:

1. Να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με τα πλαστικά χρώματα και τη ζωγραφική με πινέλα.
2. Να ασχοληθούν διεξοδικότερα με ένα μόνο είδος ζωγραφικής.
3. Να αποκτήσουν βασικές γνώσεις γύρω από το είδος και τη μίξη των χρωμάτων (θερμά -ψυχρά χρώματα, δημιουργία χρωμάτων από τα βασικά κ.α).
4. Να κατανοήσουν τη συνέχεια της καλλιτεχνικής έκφρασης των ανθρώπων. (Οι άνθρωποι ζωγράφιζαν στα τοιχώματα των σπηλαίων από τα προϊστορικά χρόνια).
5. Να νιώσουν χαρά και αυτοπεποίθηση και να εκτονώσουν τις «ανησυχίες τους» μέσα από τη δημιουργική απασχόληση.
6. Να νιώσουν τη χαρά της ανακάλυψης, αναζητώντας τοιχογραφίες σε ναούς, μοναστήρια και σπίτια της περιοχής τους.
7. Να μάθουν να συλλέγουν πληροφορίες ανατρέχοντας σε διάφορες πηγές.

Σημ: Το θέμα επιλέχτηκε από τα ίδια τα παιδιά με τη μέθοδο του circle time. Καθισμένα όλα σ' έναν κύκλο πρότειναν διάφορα θέματα που γράφτηκαν σε χαρτί του μέτρου. Μέσα από τα 26 θέματα που προτάθηκαν επέλεξαν με ψηφοφορία τη ζωγραφική στον τοίχο. Βασικό κριτήριο και στόχος τους ήταν να κάνουν το σχολείο πιο όμορφο, πιο καθαρό και ν' αφήσουν το στίγμα τους στις επόμενες γενιές μαθητών.

Σχέδιο εργασίας

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων η εργασία χωρίστηκε σε τρία σε τρία μέρη: γνωστικό, καλλιτεχνικό και ερευνητικό.

Γνωστικό μέρος

Τα παιδιά, ατομικά ή ανά δύο συνέλεξαν πληροφορίες από διάφορες πηγές: εγκυκλοπαίδειες, διαδίκτυο, δημοτική βιβλιοθήκη. Βρήκαν στοιχεία για τη ζωγραφική στον τοίχο σε διάφορες εποχές στην Ελλάδα:

- Προϊστορικούς χρόνους
- Μινωϊκή εποχή
- Κλασσική εποχή
- Βυζαντινή εποχή
- Παλαιοχριστιανική και νεότερη εποχή

Επίσης συνέλεξαν ονόματα Ελλήνων ζωγράφων που ασχολήθηκαν με την τοιχογραφία στις διάφορες εποχές και βρήκαν και βιογραφικά στοιχεία για τους πε-

ρισσότερους απ' αυτούς. Για τον Αγάθαρχο και τον Πολύγνωτο του 5ου π.Χ. αιώνα, έως και το λαϊκό ζωγράφο Θεόφιλο και τον Γουναρό που φιλοτέχνησε την αίθουσα συνεδριάσεων του δημαρχείου της Αθήνας.

Έφεραν βιβλία στην τάξη με φωτογραφίες αγιογραφιών και τοιχογραφιών. Φωτοτύπησαν και μεγέθυναν αρκετές απ' αυτές και τις τοιχοκόλλησαν στην τάξη.

Ενδεικτικά αναφέρουμε και παρουσιάζουμε τοιχογραφίες με:

1. «αντιλόπες» από το Ακρωτήρι Σαντορίνης.
2. «Δυο παιδιά πυγμαχούν» τοιχογραφία Μινωϊκής εποχής (1600 π.Χ) από το Ακρωτήρι Σαντορίνης.
3. «Παριζιάνα» μινωϊκής εποχής.
4. Τοιχογραφία με δελφίνια από την αίθουσα της βασίλισσας (Ανάκτορο Κνωσού)
5. «Η Μυκηναία» τμήμα τοιχογραφίας που κοσμούσε το εσωτερικό μυκηναϊκού μεγάρου.
6. και 7. Δύο τοιχογραφίες από το ναό του μοναστηριού του Ιωάννη του Θεολόγου στην Πάτμο (Βυζαντινή περίοδος)

Όλες αυτές οι πληροφορίες παρουσιάζονταν και συζητιόνταν την ώρα της ευέλικτης ζώνης.

Καλλιτεχνικό μέρος

Τα παιδιά χωρίστηκαν μόνα τους σε 3 ομάδες των 5 ατόμων η καθεμιά.

Επέλεξαν θέματα τα ίδια τα παιδιά και με μολύβι άρχισαν να σχεδιάζουν πάνω στους εσωτερικούς τοίχους (διαδρόμους) του σχολείου. Κατόπιν άρχισαν να βάφουν χρησιμοποιώντας πλαστικό χρώμα. Εκεί έδειχνα στα παιδιά πώς να κάνουν μίξεις χρωμάτων, πώς να χρησιμοποιούν τα πινέλα και τι μέγεθος, τι βάφουμε πρώτα και τι μετά κ.τ.λ.

Σιγά-σιγά απέκτησαν μεγάλη ευχέρεια και γνώση και η παρέμβασή μου ήταν ελάχιστη.

Ταυτόχρονα τα παιδιά φωτογράφιζαν τα έργα τους στις διάφορες φάσεις της δημιουργίας τους.

Αυτό το μέρος της εργασίας γινόταν και στις ώρες της αισθητικής αγωγής.

Ερευνητικό μέρος

Το πιο διασκεδαστικό μέρος της εργασίας.

Επισκεφθήκαμε με τα παιδιά διάφορες εκκλησίες της περιοχής και φωτογράφησαν αγιογραφίες που τους άρεσαν. Εκεί συζητούσαμε για αυτές τις αγιογραφίες. Τα χρώματα που χρησιμοποιούσε ο αγιογράφος, τον τρόπο ζωγραφικής κ.ά.

Από αυτές τις επισκέψεις έπαιρναν και ιδέες για το πώς θα χρησιμοποιούσαν τα χρώματα και στις δικές τους ζωγραφίες.

Στο τέλος θα συνθέσουμε την εργασία μας σ' ένα φυλλάδιο, με πληροφορίες και φωτογραφίες απ' όλη την εργασία.

ΘΕΜΑ: «Απ' τ' αμπέλι στο ... ποτήρι»
9ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
Τάξη Β΄

Η επιλογή του θέματος

Εποχή του Τρουγητή. Τα παιδιά επισκέφτηκαν το Σαββατοκύριακο τα χωριά τους. Μια ευχάριστη μυρωδιά πλημμύριζε τον αέρα στους δρόμους του χωριού τους, αλλά και της γειτονιάς της συνοικίας μας. Ήταν απ' το μούστο, όπως είπαν.

Εκδήλωσαν ενδιαφέρον να μάθουμε περισσότερα γι' αυτό. Συμφωνήσαμε όλοι και ξεκινήσαμε να γνωρίζουμε την πορεία του σταφυλιού από το αμπέλι στο τραπέζι μας.

Στόχοι:

- Οι μαθητές να έρθουν σ' επαφή με το φυσικό τους περιβάλλον.
- Να γνωρίσουν στοιχεία για το αμπέλι, το σταφύλι, το κρασί.
- Να ερευνήσουν, να ρωτήσουν, να κινητοποιηθούν για την αναζήτηση αυτών των στοιχείων.
- Να αγαπήσουν τη φύση και να γνωρίσουν το συμβολισμό της αμπέλου από την αρχαιότητα ως σήμερα.
- Να συνηθίζουν να εργάζονται ομαδικά.
- Να συγκεντρώσουμε ό,τι στοιχεία έφεραν τα παιδιά, να τα καταγράψουμε και να πάρει το κάθε παιδί ένα αντίγραφο.

Δραστηριότητες

- Τα παιδιά ρώτησαν τη γιαγιά, τον παππού ή τους γονείς τους για το θέμα μας. Ανακοίνωσαν στην τάξη ό,τι τους είπαν.
- Συγκεντρώσαμε ποικιλίες σταφυλιών.
- Οι ομάδες συγκέντρωσαν ποιήματα, τραγούδια και κείμενα σχετικά με το αμπέλι. Διαβάστηκαν στην τάξη.
 «Αμπέλι μου πλατύφυλλο» (Δημοτικό)
 «Τσιριτρό» Ζ. Παπαντωνίου
 «Ένα τσαμπί σταφύλι», από το Ανθολόγιο
 «Ο Διόνυσος και το αμπέλι», από τη γλώσσα της Γ΄ Δημοτικού
 «Η αλεπού και τα σταφύλια», Μύθος του Αισώπου και άλλα.
- Μια ομάδα συγκέντρωσε νοστιμιές που φτιάχνουμε με σταφύλια ή μούστο. Έφεραν μερικές στην τάξη και τις γευτήκαμε.
- Άλλη ομάδα συγκέντρωσε παροιμίες για το αμπέλι και το κρασί και αινίγματα.
- Αναφερθήκαμε στη σχέση του αμπελιού και του κρασιού με τη θρησκεία μας. (Γάμος στην Κανά, Μυστικός Δείπνος, Θεία Κοινωνία, Γάμους, Αρτοκλασία,

Τοιχογραφίες Εκκλησιών, Εικόνες)

- Έγινε αναφορά στον πολύφημο και το Διόνυσο, συνδέοντας το αμπέλι και το κρασί με τη Μυθολογία.
- Μία ομάδα συγκέντρωσε είδη κρασιών.
- Τα παιδιά πήγαν στα αμπέλια τους τρύγησαν και έφεραν στην τάξη σταφύλια, φύλλα και κλαδιά αμπελιού.
- Ζωγραφίσαμε αμπελώνες και κολλήσαμε τα φύλλα που έφεραν, στύψαμε σταφύλια και φτιάξαμε μούστο.
- Μάθαμε το τραγούδι «Μπαίνω μες στ' αμπέλι σα νοικοκυρά».
- Το τραγουδούσαμε και αναπαριστούσαμε πώς γίνεται ο τρύγος.

Μέθοδος που ακολουθήθηκε:

Εργαστήκαμε με ανομοιογενής ομάδες έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα να λειτουργούν όλες οι ομάδες.

Ο ρόλος του δασκάλου ήταν καθοδηγητικός.

Υλικά:

Χρειαστήκαμε χαρτί, μολύβια, κόλλες, μαρκαδόρους,μπογιές, μια λεκάνη, ένα τρυπητό, μπουκάλι, σακουλάκια, φύλλα, κλαδιά αμπελιού, σταφύλια.

Πηγές:

Αντλήσαμε πληροφορίες από το οικογενειακό περιβάλλον των μαθητών. Χρήσιμα ήταν τα βιβλία της Γλώσσας, το Ανθολόγιο, τα Θρησκευτικά, Οι Μύθοι του Αισώπου, καθώς και αποκόμματα από εφημερίδες και περιοδικά.

Διάρκεια:

Για να ολοκληρωθεί η εργασία χρειάστηκαν 7/2ωρα.

Αξιολόγηση:

Οι στόχοι που είχαμε θέσει επιτεύχθηκαν. Όλοι οι μαθητές συμμετείχαν στην εργασία, συνεργάστηκαν ομαλά τα μέλη των ομάδων αλλά και οι ομάδες μεταξύ τους.

Αναζήτησαν στοιχεία, ερεύνησαν, δημιούργησαν, έμαθαν πολλά για το αμπέλι, το κρασί και τα προϊόντα που γίνονται απ' αυτά. Γέλασαν, χάρηκαν, τραγούδησαν, ζωγράρισαν.

Με τη γνωριμία τους με το αμπέλι και τους καρπούς του είδαν έναν ακόμα λόγο να αγαπούν και να προστατεύουν τη Μητέρα - Φύση.

ΘΕΜΑ: «Ολυμπιακοί αγώνες - (χθες - σήμερα)»**13ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ****Εκπαιδευτικοί υλοποίησης:** *Μπέλλιου Μαρία, Αδαμόπουλος Παναγιώτης***Τάξη Δ΄****α) Επιλογή θέματος - Οργάνωση - διαμόρφωση χώρου - εργασία εντός και εκτός σχολείου - διαχείριση χρόνου.**

Το 2004 είναι η χρονιά που θα μας οδηγήσει στους Ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας, στους σύγχρονους Ολυμπιακούς αγώνες που μετά από 108 χρόνια θα διεξαχθούν και πάλι στον τόπο όπου γεννήθηκαν. Η διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων που υπερβαίνουν τα όρια μιας αθλητικής διοργάνωσης, αλλά συμβολίζουν μια ιδέα, ένα όραμα, ένα ιδεώδες ήταν και το ερέθισμα για την επιλογή του νέου θέματος της ευέλικτης ζώνης.

Μετά την επιλογή του θέματος: Ολυμπιακοί αγώνες (χθες - σήμερα), το θέμα επιμερίσθηκε ως εξής:

- α) Οι αγώνες στην Αρχαιότητα (ίδρυση, τόπος διεξαγωγής, αγωνίσματα, Ελληνοδίκες, βράβευση ολυμπιονικών).
- β) Η αναβίωση των αγώνων (η ιδέα της αναβίωσης και ο Πιερ Ντε Κουπερτέν, οι αγώνες στην Αθήνα το 1896, τελετή της αφής, Ολυμπιακή Επιτροπή, Ολυμπιακή Επεχειρία, Ολυμπιακός Ύμνος, Σπύρος Λούης).
- γ) Σύγχρονοι Ολυμπιακοί αγώνες (οι αγώνες σήμερα, το πρόγραμμα και τα αγωνίσματα, οι μασκότες των αγώνων, η Αφή της Φλόγας και η λαμπαδηδρομία, η γνωριμία με το Φοίβο και την Αθηνά).

Οι μαθητές συγκροτήθηκαν σε ομάδες για να δουλέψουν καλύτερα. Το κάθε μέλος της ομάδας ανέλαβε συγκεκριμένες δραστηριότητες. Για αναζήτηση πληροφοριών και στοιχείων ανέτρεξαν στη σχολική βιβλιοθήκη, προμηθεύτηκαν βιβλία που κυκλοφόρησαν για τους Ολυμπιακούς αγώνες και άλλοι αναζήτησαν τις πληροφορίες τους στο διαδίκτυο.

Κατά την ομαδική επεξεργασία του θέματος και του υλικού που συγκεντρώθηκε από τους μαθητές, τα θρανία μετατράπηκαν σε τραπέζια ομαδικής εργασίας των μαθητών. Τα μέλη των ομάδων συγκέντρωναν τις πληροφορίες τους, κατέγραψαν το κείμενο, ζωγράφιζαν, έκαναν κολλάζ με τα σήματα των αγώνων, τις μασκότες και τις δάδες των προηγούμενων Ολυμπιακών. Ο δάσκαλος περνά στο ρόλο του διαμεσολαβητή και συντονιστή σ' αυτή την περιπέτεια αναζήτησης πληροφοριών και της πυρετώδους ετοιμασίας της εργασίας. Στην αίθουσα διδασκαλίας προστέθηκαν πίνακες για τις ανακοινώσεις, το φωτογραφικό υλικό και τις καταγεγραμμένες πληροφορίες των παιδιών.

Το χρονοδιάγραμμα των 3 μηνών κρίθηκε επαρκές για την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων των παιδιών, τη σύνθεση του έργου των ομάδων και τη συνολική παρουσίαση της εργασίας τους.

β) Σκοπός και στόχοι του προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος ήταν να καταλάβουν οι μαθητές το Ολυμπιακό ιδεώδες, την αξία του «αγωνίζεσθε» όχι τόσο για τη νίκη, αλλά για τη συμμετοχή στον αγώνα, την ευγενική άμιλλα, τη συνεργασία και την ειρήνη.

Οι στόχοι που τέθηκαν ήταν:

A) Γνωστικοί

- Να μάθουν για τον τρόπο διεξαγωγής των Ολυμπιακών αγώνων.
- Να γνωρίσουν και να εξοικειωθούν με τα Ολυμπιακά αθλήματα.
- Να μπορούν να συσχετίσουν τους αρχαίους με τους σύγχρονους Ολυμπιακούς αγώνες.
- Να μπορούν να ερμηνεύουν όρους όπως: Ολυμπιακή ιδέα, Ολυμπιακή εκχειρίδα, ευγενική άμιλλα, εθελοντισμός.
- Να μπορούν να καταλάβουν ότι η συμμετοχή αθλητών από όλο τον κόσμο συμβάλλει στην ειρηνική συνύπαρξη των λαών.
- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους με έννοιες και όρους που έχουν σχέση με τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

B) Συναισθηματικοί - Βιωματικοί

- Να βιώσουν τα παιδιά δυνατά συναισθήματα και συγκινήσεις από την επαφή τους με το αληθινό αθλητικό και αγωνιστικό πνεύμα.
- Να διαμορφώσουν θετική στάση και συμπεριφορά απέναντι σε οποιαδήποτε μορφή αθλητισμού.
- Να ευαισθητοποιηθούν στο μήνυμα του εθελοντισμού και να το εφαρμόζουν σε όλες τις μορφές έκφρασής του.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας μέσα από τον αθλητισμό.
- Να καλλιεργήσουν και να αναπτύξουν το πνεύμα της ειρήνης και ευγενικής άμιλλας.

Γ) Δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος

- Αναγνώσματα σχετικά με το θέμα.
- Χρήση λεξικού. Εύρεση λεξιλογίου σχετικών όρων.
- Συγκέντρωση πληροφοριών.
- Έκθεση φωτογραφικού υλικού.
- Διακόσμηση της τάξης με σχετικό υλικό.
- Κουίζ - σταυρόλεξα.

- Παιχνίδια.
- Κατασκευή καρτών με ερωτήσεις από τους Ολυμπιακούς αγώνες.
- Επισκέψεις (στην περιοχή της «Φραγκόλιμνας» στην Καλαμάτα, στο σπίτι του Ολυμπιονίκη Τσικλητήρα στην Πύλο.

δ) Υποστηρικτικό υλικό

Οτιδήποτε έχει σχέση με το θέμα (αναγνώσματα, έντυπα, φωτογραφίες, αφηγήσεις, κατασκευές).

ε) Παιδαγωγικές προσεγγίσεις

Ο διδάσκων προσπάθησε να πετύχει και να διευκολύνει την εξοικείωση των μαθητών με την συνεργατική, ομαδοκεντρική μέθοδος διδασκαλίας ευαισθητοποιώντας τα μέλη των ομάδων και δίνοντας κίνητρα για την ενεργό συμμετοχή τους.

στ) Μεθοδολογικές προσεγγίσεις

Ο διδάσκων έδωσε έμφαση στη μεθοδολογική προσέγγιση με τη μορφή οδηγιών στη διάρκεια της εξέλιξης του προγράμματος. Με συμβουλές, οδηγίες και όπου χρειαζόταν βοήθεια, ενίσχυσε και συντόνισε τα παιδιά για να ανταποκριθούν στους στόχους του προγράμματος.

ζ) Παιδαγωγικό κλίμα

Το κλίμα ήταν άριστο και συνεργάσιμο τόσο μεταξύ των μαθητών, όσο και μεταξύ γονέων και δασκάλου (οι γονείς υποστήριξαν τα παιδιά τους στη διάρκεια του προγράμματος).

η) Τρόπος ένταξης του δίωρου στο ωρολόγιο πρόγραμμα

Η ένταξη του τριώρου προγράμματος της «ευέλικτης ζώνης» έγινε κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μη δημιουργηθούν προβλήματα δυσλειτουργίας του σχολικού προγράμματος.

θ) Δυσκολίες - προβλήματα από την εφαρμογή του προγράμματος

Δεν αντιμετωπίστηκαν ιδιαίτερα προβλήματα κατά την εφαρμογή του προγράμματος ούτε από τον διδάσκοντα, ούτε από τους μαθητές.